

січня' 2004 року.

2. Лідія Ткаченко. Вплив демографічних процесів на розвиток системи пенсійного забезпечення в Україні / Вісник пенсійного фонду України / №4 (70) 2008
3. Борецько В. Як зменшити відсоток відрахувань до пенсійного фонду / Економіка України / № 50, 2006 рік ст. 30-35

Annotation: in the article the problem of the pension providing is considered on the modern stage.

Key words: pension providing, pension insurance, pension system, solidarna system, social defence.

УДК 631.153: 304.442

Брусенко М.А., здобувач

ННЦ «Інститут аграрної економіки» УААН

СТРАТЕГІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ СИСТЕМИ ПЛАНУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ АГРОСФЕРИ

Світовий досвід свідчить, що конкурентоспроможність аграрного сектора економіки у значній мірі залежить від дієвості, системи стратегічного планування. В Україні загалом вже розроблені механізми державного планування економічного і соціального розвитку економіки і її аграрного сектора. Розроблені відповідні стратегії розвитку. Але ще треба здійснити стратегізацію державної системи планування національного і галузевого рівнів.

Ключові слова: стратегія, аграрна сфера, програми, соціально-економічний розвиток.

Державна цільова програма (ДЦП) розвитку українського села на період до 2015 року (затверджена постановою Кабінету Міністрів України № 1158 від 19.09.2007 р.) поставила важливі задачі концептуального визначення та моделювання стратегії і трансформаційного розвитку агропромислового потенціалу України на основі запровадження інноваційних управлінських інструментів, впровадження стратегічного плану розвитку аграрного сектора економіки (АСЕ), новітньої системи державного планування, автоматизованої інформаційно-аналітичної системи моніторингу показників соціально-економічного розвитку АСЕ. Тобто наголос зроблено на зростанні рівня

стратегійності галузевої системи державного планування.

Розроблена провідними вітчизняними вченими-економістами Стратегія економічного та соціального розвитку України на 2004-2015 роки також зорієнтована на вирішення питань продовольчої безпеки і перетворення АПК у інвестиційно-привабливий сектор [1]. Формування системи стратегічного планування (оптимізованої із соціально- економічним плануванням), а також загальне забезпечення на практиці пріоритетного розвитку АПК як основи продовольчої безпеки держави згадується у Стратегії національної безпеки України (Указ Президента України № 105, 2007 р.). А тому й стратегізація планування соціально- економічного розвитку АСЕ є актуальною задачею.

Дослідження П.Т. Саблука довели, що неузгодженості у сприйнятті суспільством методів проведення і результатів аграрної реформи прямо вказують на незавершеність наукових розробок, особливо у сфері економічної теорії та її прикладних аспектів [2, с.14]. Пітер Ф. Друкер вважає: через те, що сучасну економіку формує новий «основний ресурс» – інформація, яка радикально відрізняється від інших ресурсів (не є обмеженим), слід кардинально переглянути як економічну теорію, так і ключові уявлення менеджменту [3, с.48]. На думку Г. Мінцберга, такий перегляд повинен бути проведений у частині поглиблення розуміння сутності стратегічного планування як складної системи, яка складається з двох елементів: розробки стратегії і розробки (плану, прогнозів, програм, проектів тощо). За його твердженням, стратегічне планування не може бути синонімом формуванню стратегії, бо формулювання стратегії є дивергентним процесом, у якому не можна ставити крапки, у той час як запровадження є процесом конвергентним і остаточним; планувальники відокремлюються від вироблення стратегії самим характером своєї роботи. А оскільки аналіз не є синтезом, стратегічне планування не є формуванням стратегії, і організації займаються формальним плануванням не для того, щоб створювати стратегії, а для того, щоб створювати програми реалізації існуючих стратегій [4, с. 25, 53, 236, 279, 290]. Все це доводить актуальність досліджуваного питання.

Метою даного дослідження є з'ясування зв'язків між стратегійними і плановими складовими національного правового простору – чільної передумови галузевого соціально-економічного розвитку.

Поняття «економічна стратегія» було визначене у Господарському кодексі України, введеному з 01.01.2004 р., як обраний державою курс економічної політики, що розрахований на тривалу перспективу (рисунок). Проте, що таке тривала перспектива, кодекс точно не визначає. Хоча А. Сміт каже про 50-100 років, які необхідні для радикальних змін у економіці [5, с. 197]. І сучасний Китай успішно здійснює свої реформи за стратегією, яка сягає 80-ти років. Тобто

в умовах часової її визначеності.

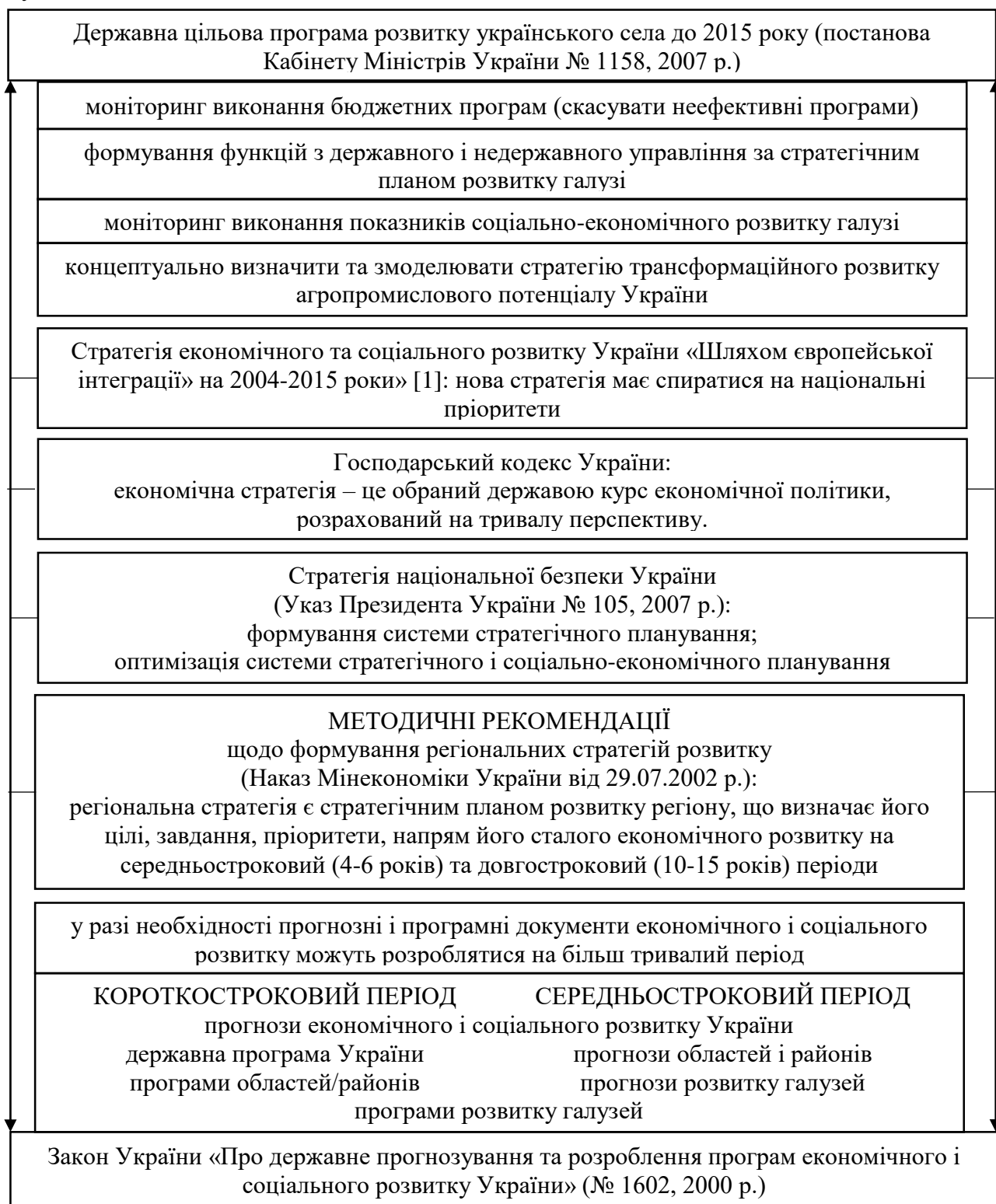

Рис. 1. Загальна схема стратегізації планових документів економічного і соціального розвитку економіки України та її аграрної сфери

Варто підкреслити, що Стратегія економічного та соціального розвитку України розроблена до 2015 р. [1]. Натомість завдання стратегізації системи управління (у т.ч. й планування) розвитком АСЕ, які ставляться ДЦП № 1158, вказують на необхідність розроблення галузевої стратегії (бо як інакше розуміти

завдання: концептуально визначити і змодельовати стратегію трансформаційного розвитку агропромислового потенціалу України). Якщо ще немає навіть концепції стратегії, то тоді виникає питання, а що саме треба вкласти у систему стратегічного планування? Що, до речі, і розглядається у вищезгаданій праці Г. Мінцберга. Це важливо і з огляду на те, що Стратегія національної безпеки України (Указ Президента України № 105, 2007 р.) веде мову і про формування системи стратегічного планування, і про оптимізацію системи стратегічного і соціально-економічного планування. Тобто, в Указі, з одного боку, згадується формування відокремленого інституту стратегічного планування, а, з другого боку, взаємодоповнення даного інституту з чинним інститутом соціально-економічного планування. Тобто, у державі паралельно діятимуть два планових інститути – стратегічного і соціально-економічного планування. На недопустимості такого стану речей і наголошує Г. Мінцберг.

Введений у 2000 р. у дію Закон № 1602 «Про державне прогнозування і розроблення програм економічного і соціального розвитку України» поки що є головним нормативно-правовим документом, що регулює загальний процес державного планування в Україні, і у т.ч. у її АСЕ. Даний Закон встановлює розробку системи прогнозів/програм (національних, регіональних, районних, галузевих) економічного і соціального розвитку України. Там зазначається, що у разі необхідності прогнозні і програмні документи економічного і соціального розвитку можуть розроблятися на більш тривалій період. Але не конкретизується, по-перше, критерії визначення такої необхідності, по-друге, масштаб тривалості пролонгованого періоду. І, якщо погодитися з розумінням регіональної стратегії як специфічним стратегічним планом розвитку регіону, то це означатиме повне ототожнення стратегії і плану. Хоча ми вже з'ясували, що плани і стратегії розробляються за різними принципами різними особами.

Отже, стратегізація планування соціально-економічного розвитку АСЕ це не формування відокремленого стратегічного плану у системі державного планування, а висококоординоване взаємодоповнення стратегій і сукупності планових документів (прогнозів, програм, проектів, т. і.), тобто забезпечення більш прийнятної загальної стратегічної орієнтованості системи планування.

На сучасному етапі розвитку АСЕ України стратегізація планування його соціально-економічного розвитку як висококоординоване взаємодоповнення стратегій і планів виступає важливим інструментом реалізації визначеної державою пріоритетності села та АПК.

До перспектив даного дослідження відноситься розширення його рамок до питань переведення АСЕ на інвестиційно-інноваційну модель розвитку з одночасною адаптацією системи державного управління до міжнародних стандартів менеджменту, спрямованих на забезпечення продовольчої безпеки та

глибоких якісних змін у виробничій та управлінській галузевих системах.

Список використаних джерел

1. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004-2015 роки) «Шляхом Європейської інтеграції» / Авт. Кол.: А.С. Гальчинський, В.М. Геєць та ін.; Нац. ін-т стратег. дослідж., Ін-т екон. прогнозування НАН України, М-во економіки та з питань європ. інтегр. України. — К.: ІВЦ Держкомстату України, 2004. — 416 с.
2. Саблук П.Т. Розвиток аграрної економічної науки в Україні та її завдання в умовах освоєння ринкової системи господарювання // Матеріали Восьмих річних зборів Всеукраїнського конгресу вчених економістів-аграрників, 20-21 червня 2006 року, м. Київ. — К.: ННЦ ІАЕ, 2006. — 410 с.
3. Друкер, Питер. Ф. Задачи менеджмента в XXI веке: Пер. с англ. — М.: Издательский дом «Вильямс», 2003. — 272 с.
4. Мінцберг Г. Зліт і падіння стратегічного планування. Пер. з англ. К. Сисоєва. — К.: Видавництво Олексія Капусти. — 2008. — 412 с.
5. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов. Том I: Пер. с англ. М.-Л.: СОЦЭГИЗ, 1935. — 451 с.

Annotation: *World experience, testifies that the competitiveness of agrarian sector of economy in a considerable measure depends on effectiveness of the system of the strategic planning. In Ukraine on the whole the mechanisms of the state planning of economic and social development of economy are already developed and its agrarian sector. The proper strategies of development are developed. But to carry out strategization of the state system of planning of national and of a particular branch levels it is yet needed.*

Key words: *strategy, agrarian sphere, programs, socio-economic development.*

УДК 330.142.21

В.Б. Буторіна, асистент КіПНУ імені Івана Огієнка

СОЦІАЛЬНА ДІЯ НАУКОЄМНОГО ПРОДУКТУ

У цій статті ми перевірили соціальну дію наукоємного продукту, а також описали її вплив на національне господарство.

Ключові слова: *наукоємна продукція, високі технології, інновації, національне господарство, інформаційне суспільство, інтелектуальний капітал.*